

AINO ACKTÉ-JALANDER**Oopperalaulaja****(1876 - 1944)****Coll. 4**

Laulajatar Aino Ackté aloitti lauluopintonsa äitinsä johdolla. Hänen ensiesiintymisensä julkisesti tapahtui 1893.

Vuonna 1894 Aino Ackté siirtyi suorittamaan jatko-opintojaan Pariisiin konservatorioon 1894 Suomen ja Ranskan valtion apurahan turvin.

Opintojensa jälkeen Ackté toimi Pariisin suuren oopperan primadonnana vuosina 1897-1903. Rooleina hänellä olivat mm. Elsa (Lohengrin), Elisabeth (Tannhäuser), Eva (Meistersinger), Marguérite (Faust), Sieglinde (Walküre), Micaëla (Carmen), Benjamin (Joseph en Egypte), Salome (Salome) ja Tosca (Tosca).

Pariisin aikansa jälkeen Ackté siirtyi New Yorkin Metropolitan-oopperaan vuosiksi 1904-1906. Yllä mainittujen kiinnitysten lisäksi Ackté esiintyi lukuisia kertoja Lontoon Covent Gardenin oopperassa sekä kiertueilla Euroopan ja Yhdysvaltojen suurkaupungeissa 1897-1913.

Aino Ackté perusti Edvard Fazerin kanssa Helsinkiin Kotimaisen oopperan (myöh. Suomalainen ooppera) 1911, järjesti oopperajuhlat Olavinlinnassa 1911-1916 ja 1930 sekä toimi Suomalaisen oopperan johtajana 1938-1939.

Aino Ackté avioitui kaksi kertaa: puoliset lakitieteen tohtori Heikki Renvall (v:sta 1901) ja kenraalimajuri Bruno Jalander (v:sta 1919).

Lapset: Glory Leppänen (o.s. Renvall) ja Mies Reenkola (Renvall).

Julkaisuja "Muistoja ja kuvitelmia" (1916), "Muistojeni kirja I" (1925), "Kenraali Bruno Jalanderin muistoja Kaukasiasta", "Suomen murroskaudelta" (1932), ja "Taiteeni taipaleelta" (1935).

19.11.1993/JTT

Kokoelma sisältää 58 kansiota. Arkisto koostuu pääasiallisesti Aino Ackté-Jalanderin ja Emmy Achtén kirjeistä. Arkisto sisältää myös huomattavan määrän lehtileikkeitä ja konserttiohjelmia sekä julkaisemattomia käsikirjoituksia (mm. "Kenraali Bruno Jalander evankuointiupseerina Espanjan sisällissodassa", jonka Otava kieltäytyi julkaisemasta sota-aikana). Arkistosta löytyy myös joitakin kenraali Jalanderin ja Achté-suvun jäsenten henkilökohtaisia asiakirjoja.

Luettelo korjattu ja täydennetty 2.6.2004/LS

AINO ACKTÉ-JALANDER

Coll. 4

BIOGRAPHICA

Signum

Helsingin Suomalaisen tyttökoulun päästötodistus. 1893	Coll. 4.1
Rippikoulutodistus. 1893	
Papintodistus. 1894 (ruotsinkiel.)	
Papintodistus. 1894 (ranskankiel.)	
Porvoon musiikkikoulun päästötodistus. 1894 (ranskankiel.)	
Isän kirjoittama lupa Pariisin konservatorio-opintoja varten. 1894 (ranskankiel.)	
Äidin kirjoittama lupa Pariisin konservatorio-opintoja varten. 1904 (ranskankiel.)	
Todistus hyväksymisestä Pariisin konservatorioon laululuokalle, 2 kpl. 1894 (ranskankiel.)	
Todistus hyväksymisestä Pariisin konservatorioon oopperaluokalle. 1896	
Todistus kunniamerkin myöntämisestä. 1920 (saksankiel.)	
Henkilötodistus. 1933	
Sukuselvityskirja. S.a.	

KIRJEENVAIHTO

Kirjeet Aino Acktéille

Yksityishenkilöiltä

Coll. 4.2
Coll. 4.3
Coll. 4.4
Coll. 4.5
Coll. 4.6
Coll. 4.7
Coll. 4.8
Coll. 4.9
Coll. 4.10
Coll. 4.11
Coll. 4.12
Coll. 4.13
Coll. 4.14
Coll. 4.15
Coll. 4.29

Liikelaitoksilta ja yhteisöiltä

Coll. 4.16

Aino Acktén kirjekonsepteja ja -koppioita**Coll. 4.17****Kirjeet Emmy Achtélle****Coll. 4.18****Coll. 4.19****Coll. 4.20****Coll. 4.21****Coll. 4.22****Coll. 4.23****Coll. 4.24****Coll. 4.25****Kirjeet L. N. Achtélle****Coll. 4.26****Muut kirjeet eri vastaanottajille****Coll. 4.27****Coll. 4.28****Coll. 4.30****Coll. 4.31****Coll. 4.32****Coll. 4.33****Coll. 4.34****KIRJALLINEN TOIMINTA**

Kenraali Bruno Jalanderin muistelmat (julkaistu). Kirjoittanut
muistiin Aino Ackté-Jalander

Coll. 4.42

Aino Ackté-Jalanderin muistelmia ”Muistojeni kirja”

Juha-oopperan käsikirjoitus (vihko ja kirjoitus)

Muita ei-julkaistuja käsikirjoituksia

Unia. S.a. (2 versiota)

liitt. painate ”L’Anniversaire”

Tunnonvaivojen kuilu. 1926

La poésie et la musique finnoise. 1929 (ranskankiel.)

Pohjantaival. 1923

Nylle. S.a.

Tosi taru. S.a.

Sormukseni. S.a.

Muotokuva. S.a. (suomen- ja ranskankiel.)

Elinor Glyn. S.a. (käsini- ja koneellakirj. versio)

Lumi. 1908

Fragments. S.a. (ranskankiel.)

Extraits du Livre de Madame Aino Ackté. S.a. (ranskankiel.)

Kirjoitus ”Mes bagues”. S.a. (ranskankiel.)

liitt. painate ”Reglemente för Alma Fohströms Stiftelse”

Kenraali Bruno Jalanderin muistelmat. II osa

Coll. 4.43

- Kenraali Bruno Jalander evakuoimispäällikkönä Espanjassa.
Sommitellut Aino Ackté-Jalander (suomen- ja ruotsinkiel.)
Bruno Jalanderin muistelmia Kaukasiasta ja Suomen murroskaudelta. II osa

Muiden henkilöiden kirjoituksia Aino Acktésta
Den nya Primadonna (ruotsinkiel.)
Mademoiselle Aino Ackté (ranskankiel.)
Muistiinpanoja

Coll. 4.44

TALOUSASIAT

- Kustannussopimus. 1916
- Esiintymissopimuksia, 17 kpl. 1903-1911, s.a.
liitt. painate ”Règlemente particulier”
- Eri kiertueiden sopimuksia, 17 kpl. 1907-1912
liitt. Aino Ackté’n kirjelmä. 1909 (ranskankiel.)
- Kiertueohjelma. S.a.
- Tilityksiä ja laskuja. 1903-1912
- Turun hovioikeuden tuomio velkomisjutussa. 1919
liitt. asianajan lasku. 1919
- Muita laskuja, 3 kpl. 1908
- Maksukuitteja, 2 kpl. 1908, s.a.

- Savonlinnan oopperajuhlien järjestämiseen liittyvää aineistoa
 - apuraha-anomuksia, 3 kpl. 1930
 - apuraha-anomusten konsepteja, 5 kpl. 1912-1930
 - kirjelmä Savonlinnan kaupunginvaltuustolle. S.a. (puutteellinen)
 - Savonlinnan kaupunginvaltuuston kirjelmä apurahan myöntämisestä. 1912
 - Savonlinnan kaupunginvaltuuston puheenjohtajan suositus apurahan myöntämiseksi. 1930
 - otteita kaupunginvaltuuston pöytäkirjoista, 2 kpl. 1929-1930
 - sopimus. 1930
 - tilikirjoja, 2 kpl. 1912-1930
 - kirjanpitolaskelmia, 4 kpl. 1913-1930
 - laskuja
 - tilauksia
 - teatterin katsomokartta
 - painotuotteita

- Suomalaisen oopperan syntyyn liittyvää aineistoa. 1908-1930
 - apuraha-anomus. 1908
 - apuraha-anomusten konsepteja (suomen- ja ruotsinkiel.)
 - muistiinpanoja
 - lehtileikkeitä
 - tilityksiä, 7 kpl. 1905

SEKALAINEN AINEISTO

- Lääkärintodistus. 1915 **Coll. 4.41**
 Toukokuun 1897 päiväohjelma. 1897 (ranskankiel.)
 Pariisin konservatorion sisäänpääsykokeiden musiikkiohjelmia, 5 kpl. 1896-1897
 Poètes-Essoyistes-novellites –yhdistyksen (PEN-klubi) kongressiin
 liittyvä matkaselostus. 1933
 Suomalaisen oopperan johtokunnalle osoitettu kirjelmä (eroanomus). S.a.
 Matkalippuja
 Lääkereseptejä
 Ruokalistoja
 Runoja ”Muistokirja”
 Muistilappuja
 Päiväkirjalehtiä
 Almanakka. 1906
- Surunvalitteluja Aino Acktén kuoleman johdosta **Coll. 4.45**

PAINOTUOTTEET

- Lehtiarvosteluja
 Maikki Järnefelt
 Leander
 Glory Leppänen
 Mannerheim & Granfelt
 Irrallisia sivuja aikakauslehdistä
- Lehtileikkeitä
 vuosilta 1893-1901 **Coll. 4.46**
 vuosilta 1902-1903 **Coll. 4.47**
 vuosilta 1904-1907 **Coll. 4.48**
 vuosilta 1908-1910 **Coll. 4.49**
 vuosilta 1911-1931 **Coll. 4.50**
 vuosilta 1891-1943 (sis. myös Aino Acktén pakinoita) **Coll. 4.51**
- Juhla- ja hyväntekeväisyyskonserttien ohjelmapainatteita **Coll. 4.52**
- Erikielisiä ohjelmalehtisiä **Coll. 4.53**
- Ranskan- ja saksankielisiä ohjelmalehtisiä **Coll. 4.54**
- Muita painatteita ja lehtileikkeitä **Coll. 4.55**

MUUT

Achté-suvun jäsenten asiakirjat

- Lorenz Achtén asiakirjoja
 käsikirjoituksia
 lehtileikkeitä

kutsuja. 1900
nuotteja

Emmy Achtén asiakirjoja
kunniakirja Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan ansiomerkin
myöntämisestä. 1921
eläkepäättöksiä, 3 kpl. 1913-1920
todistuksia, 5 kpl. 1856-1894
hääkutsuja, 3 kpl. 1875
teatterikirjoituksia
runoja
muistiinpanoja
lehtileikkeitä

Irma Tervani-Wiecken (o.s. Achté) asiakirjoja
koulutodistuksia, 13 kpl. 1896-1904
kirje Irma Tervani-Wiecke ← Théâtre National de l'Opéra. 1903
lehtiarvosteluja

Kenraali Bruno Jalanderin asiakirjat

Muistelmia vaimostaan Aino Acktésta vuosilta 1919-1944
liitt. lehtileikkeitä, 2 kpl
Kirjeet
Postilaitos ← Bruno ja Aino Jalander, 1 kpl. 1932
Bruno Jalander ← Alma Fohström von Rode, 1 kpl. 1919
2 tyhjää kuvapostikorttia
lehtileikkeitä

KIRJEKUORET (Käyttöehto)

**Coll. 4.35 –
Coll. 4.40,
Coll. 4.56 –
Coll. 4.57**

VALOKUVAT (20 kpl)

Coll. 4.58

2 vanhaa luettelo

Coll. 4.59